

1. DOCHODY BUDŻETOWE I POLITYKA PODATKOWA

1.1. REALIZACJA DOCHODÓW W LATACH 2002 - 2005

Według zapisów ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na dochody tych jednostek składają się trzy podstawowe elementy:

- dochody własne,
- subwencja ogólna,
- dotacje z budżetu państwa.

Dochodami wyżej wymienionych jednostek mogą być także:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej,
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Mimo procesu decentralizacji zadań publicznych i ustawowego rozszerzenia zakresu zadań realizowanych przez samorządy lokalne, a tym samym wzrostu rodzajów i poziomów wydatków, w polskim systemie finansowania samorządów lokalnych wciąż dużą rolę odgrywają transfery z budżetu centralnego (dotacje i subwencje oraz udziały w dochodach budżetu państwa). Aktywna polityka samorządów powinna zmierzać do wzrostu dochodów ze źródeł, na które samorządy mają bezpośredni wpływ i kształtowania korzystnej relacji w stosunku do transferów z budżetu centralnego.

Działania podejmowane w ramach polityki kształtowania dochodów własnych w Gminie Miasto Szczecin obejmują:

- określanie przez Radę Miasta stawek podatkowych w granicach ustawowego pułapu odnośnie podatku od środków transportowych, podatku od nieruchomości, podatku od posiadania psów oraz opłacie targowej;
- stosowanie indywidualnych ulg, zwolnień i umorzeń w podatkach przypisanych gminie;

- określanie przez Radę Miasta zasad gospodarowania majątkiem Miasta:
 - w zakresie nabywania, zbywania i obciążania zabudowanych i niezabudowanych nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata,
 - stosowania ulg i zwolnień przy sprzedaży lokali komunalnych oraz warunków sprzedaży ratalnej,
 - zasad prywatyzacji komunalnych lokali mieszkalnych, użytkowych i garaży,
 - stosowania bonifikat przy przekształcaniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności;
- ustalania przez Prezydenta Miasta stawek opłat za dzierżawę gruntów komunalnych oraz stawek opłat za dzierżawę nieruchomości komunalnych do umieszczania reklam.

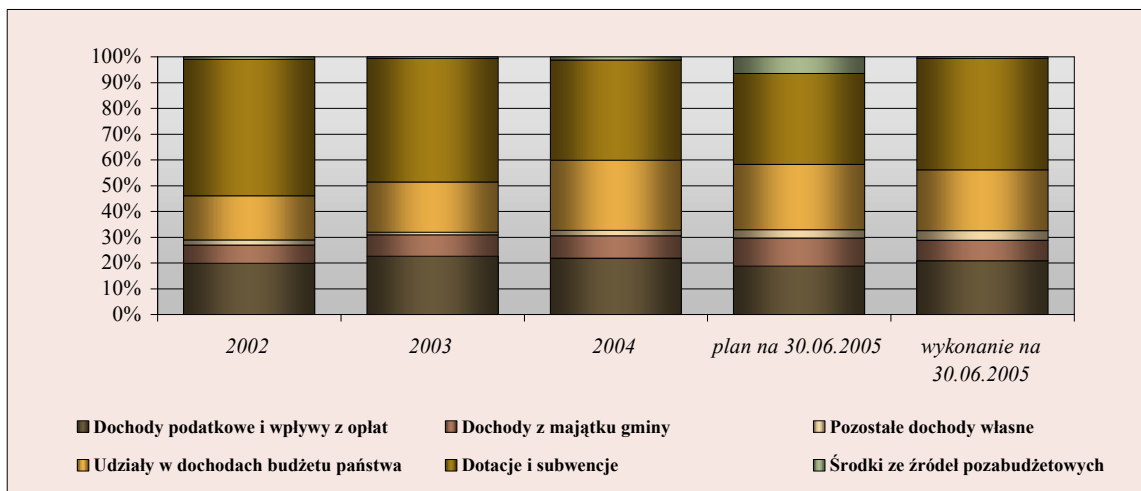
Na wielkość dochodów budżetowych Gminy Miasto Szczecin w roku 2004 i w pierwszej połowie 2005 r. znaczący wpływ miały następujące źródła:

- subwencje i dotacje na działalność związaną z realizacją zadań własnych i zleconych: 2004 r. – 38,9%, 2005 r. – 43,3%;
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa tj. wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych: 2004 r. – 27,3%, 2005 r. – 23,6%;
- podatki i opłaty lokalne: 2004 r. – 21,9%, 2005 r. – 20,9%;
- dochody z majątku Miasta: 2004 r. – 8,6%, 2005 r. – 7,9%.

Udział transferów z budżetu centralnego w dochodach ogółem Gminy Miasto Szczecin wynosił odpowiednio: w 2003 r. – 67,5%, w 2004 r. 66,2%, w I połowie 2005 r. – 66,8%.

Strukturę dochodów Miasta przedstawia wykres na stronie 39. Szczegółowe dane na temat kształtowania się poszczególnych pozycji dochodów w latach 2002 – 2005 zawarte są w **załączniku: Tabela: Dochody Miasta Szczecin w latach 2002 – 2005.**

STRUKTURA DOCHODÓW MIASTA SZCZECIN W LATACH 2002 - 2005

1.2. DOTACJE, SUBWENCJE ORAZ UDZIAŁY W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD BUDŻETU PAŃSTWA

Dotacje i subwencje stanowiące dochód budżetu Miasta obejmują:

- subwencje,
- dotacje na zadania własne
- dotacje na zadania zlecone
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

Ciągle zmiany jakie mają miejsce w zakresie realizowanych przez samorządy terytorialne zadań znalazły swoje odzwierciedlenie w strukturze transferów otrzymywanych z budżetu państwa.

W 2003 r. budżet państwa przejął finansowanie zadań zleconych Miastu z zakresu administracji rz dowej, związanych z funkcjonowaniem Policji, a także inspektoratów weterynaryjnych. Dlatego też znacznemu zmniejszeniu uległa kwota dotacji na zadania zlecone. Z początkiem 2004 r. weszła w życie nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Rozwiązania przyjęte w tej ustawie zmierzają do decentralizacji środków publicznych oraz do zwiększenia ekonomicznej samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w gospodarowaniu własnymi dochodami. Zgodnie z nową ustawą część zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, które finansowane były subwencjami i dotacjami z budżetu państwa zostało lub zostanie przejętych przez gminy do finansowania z dochodów własnych. Miasto Szczecin przejęło do finansowania dochodami własnymi niektóre zadania m.in. z zakresu pomocy społecznej (np. zasiłki okresowe - częściowo, dodatki mieszkaniowe, utrzymanie PUP, ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, rodziny zastępcze,

fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli i byłych pracowników placówek opiekuńczo - wychowawczych), oświaty i wychowania oraz gospodarki komunalnej (np. oświetlenie dróg).

Zmiany w ustawie mają również wpływ na konstrukcję subwencji ogólnej. W niezmienionym kształcie pozostaje tylko część oświatowa subwencji ogólnej. W celu zwiększenia samodzielności jednostek samorządu terytorialnego w Ustawie wprowadzono zapisy dotyczące zwiększenia ich udziałów we wpływach z podatków od osób fizycznych i prawnych.

Dla gmin wskaźnik dotyczący podatku od osób fizycznych wzrósł do 35,7% w 2004 r. z 27,6% w 2003 r. i do 35,6% w 2005 r. Dla powiatów wskaźnik w roku 2003 wynosił 1%, w roku 2004 8,4%, w 2005 roku wzrósł do 10,25%. Wskaźnik dotyczący podatku od osób prawnych dla gmin wzrósł z 5% w 2003 r. do 6,7% w kolejnych latach, a dla powiatów z 0% w 2003 r. do 1,4% w latach następnych. Dla budżetu Miasta Szczecin oznacza to wzrost wpływów z udziałów w wyżej wymienionych podatkach w 2004 r. o 79 mln zł w stosunku do roku 2003. Plan na 2005 r. zakłada natomiast uzyskanie wpływów o 17 mln wyższych od zrealizowanych w 2004 r. (w 2004 r. wpływy wynosiły 236 mln zł).

1.3. ŚRODKI ZE ŹRÓDEŁ POZABUDŻETOWYCH

Kolejną pozycję w dochodach budżetu Miasta stanowią dochody ze źródeł pozabudżetowych. Składają się na nią przede wszystkim środki uzyskiwane z funduszy Unii Europejskiej, z których możliwość korzystania otworzyła się dla Polski wraz z wejściem w jej struktury.

W 2003 r. środki ze źródeł pozabudżetowych wyniosły 4,0 mln zł, w 2004 r. 9,8 mln zł, zaś w budżecie Miasta na 2005 r. zapisano już kwotę

60,2 mln zł. Większość środków przeznaczana jest na dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Ponieważ wyniki dotyczące dofinansowania w ramach ZPORR zostały ogłoszone dopiero w sierpniu 2005 r. (termin składania wniosków do 14 stycznia), nastąpiła konieczność przesunięcia realizacji części projektów na lata następne, a co za tym idzie zmniejszenia planu w zakresie środków finansowych z funduszy międzynarodowych na 2005 r. o około 32 mln zł.

1.4. DOCHODY PODATKOWE I WPLYWY Z OPŁAT

Polityka podatkowa prowadzona przez Miasto kładzie nacisk na efektywność w ściągłości podatków. Miasto posiada również pełne uprawnienia do samodzielnego prowadzenia działań egzekucyjnych dotyczących podatków stanowiących dochód własny gminy. Uprawnienia te wynikają z ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zadania te realizuje Biuro Egzekucji Administracyjnej. Wskaźnik ściągłości należności podatkowych wynosi 85,3 % dla osób prawnych i 93,0 % dla osób fizycznych.

LICZBA PODATNIKÓW W LATACH 2003 – 2005

Rodzaj podatku	2003	2004	2005
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	57 867	67 789	70 135
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	1 400	1 450	1 500
Podatek od środków transportowych – osoby prawne	448	455	475
Podatek rolny – osoby fizyczne i prawne	997	1 258	1 521

Dochody z podatków i opłat stanowią stabilną pozycję w budżecie Miasta, kształtując się na poziomie ok. 20 – 22 % wszystkich wpływów. Największy udział w tej grupie dochodów posiada podatek od nieruchomości, który jest najbardziej stabilnym źródłem dochodów własnych i najważniejszym z podatków lokalnych. Częściowe zwolnienia podatkowe w 2002 roku oraz zmniejszenie niektórych stawek w 2003 roku przyczyniły się do spadku dochodów z omawianego tytułu 2001/2002 – spadek o 3,3%), kolejne lata przyniosły wyższe dochody (2002/2003-wzrost

o 3,9%, 2003/2004 – wzrost o 4%). Stawki podatku od nieruchomości na 2005 r. wzrosły o 3,2% w stosunku do obowiązujących w roku 2004, za wyjątkiem stawek od budynków mieszkalnych i gruntów pozostałych, które pozostają na poziomie roku ubiegłego. Wg planu na 30.06.2005 do budżetu Miasta wpłynęło 117,5 mln zł tytułem podatku od nieruchomości.

Koncentrację podatku od nieruchomości od osób prawnych wg dziesięciu największych płatników oraz największych dłużników w zakresie tego podatku przedstawiają poniższe tabele.

ZNACZĄCE PODMIOTY- ZE WZGLĘDU NA WYSOKOŚĆ WYMIARU PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI OD OSÓB PRAWNYCH W 2005 R.

Wyszczególnienie	Wymiar na 2005r.	Ściągłość
Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A.	X	100%
Zakład Wodociągów i Kanalizacji spółka z o.o.	X	100%
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	X	100%
Grupa Energetyczna ENEA S.A	X	100%
Szczecińska Energetyka Ciepła Spółka z o.o.	X	100%
Telekomunikacja Polska S.A. Obszar Telekomunikacji	X	100%
Rejonowy Zarząd Infrastruktury	X	100%
Tele - Fonika Kable SA	X	100%
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dąb”	X	99%
Echo Investment Centrum Handlowo - Rozrywkowe		100%
RAZEM	34.751.304,50 *	X

* kwota stanowi 33,8% zaplanowanych na 2005 r. (wg planu na 30.06) wpływów z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych

NAJWIĘKSI DŁUŻNICY PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI OD OSÓB PRAWNYCH

Wyszczególnienie	
Stocznia Szczecińska „PORTA HOLDING” w upadłości	X
Wiskord” S.A. w upadłości	X
Fabryka Papieru Szczecin Skolwin S.A. w upadłości	X
PKP Oddział Gospodarowania Nieruchomościami	X
Fabryka Mechanizmów Samochodowych POLMO S.A	X
Szczecińska Stocznia Nowa Sp. z o.o.	X
Szczecińska Stocznia Remontowa „Gryfia”	X
HUTA Szczecin S.A.	X
Przedsiębiorstwo Produkcji Przemysłowej Budownictwa Sp. z o.o. w upadłości	X
Selfa Sp. z o.o.	X
RAZEM	56.835.211,10

Zaległości skumulowane w okresie od 1997 – 2005 r.

Istotne miejsce wśród podatków lokalnych zajmuje podatek od czynności cywilnoprawnych. (ok. 1,8% dochodów ogółem w latach 2001 – 2004).

Do ważniejszych źródeł dochodów z tytułu opłat należą wpływy z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także za uprawnienia na wykonywanie transportu drogowego. Rada Miasta podejmuje decyzje w sprawie limitu zezwoleń. Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu w całości przeznaczane są na realizację Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do budżetu Miasta wpływają również znaczne kwoty z tytułu

opłaty komunikacyjnej. W 1998 roku nastąpił spadek wpływów z podatku od środków transportowych w zakresie samochodów osobowych. Powodem była zmiana przepisów o podatkach i opłatach lokalnych wprowadzona ustawą o finansowaniu dróg publicznych. Od tej pory dochody z tytułu podatku od środków transportowych utrzymują się na stałym poziomie i stanowią ok. 0,5 % dochodów budżetu Miasta.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów z podatków i opłat zawiera załącznik: **Tabela :Dochody Miasta Szczecin w latach 2002 – 2005.** Poniżej zaś zamieszczono dane na temat niektórych stawek podatkowych w Szczecinie w latach 2002 – 2005.

WYBRANE STAWKI PODATKOWE W SZCZECINIE W LATACH 2002 – 2005.

Rodzaj podatku	2003	2004	2005
Podatek od nieruchomości			
Od budynków mieszkalnych lub ich części	0,50 zł ^{*/}	0,50 zł ^{*/}	0,50 zł ^{*/}
Od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	16,22 zł ^{*/}	16,22 zł ^{*/}	16,74 zł ^{*/}
Od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, na powierzchni przekraczającej 4 300 m ² w obiektach handlowych lub usługowych	-	17,42 zł ^{*/}	17,98 zł ^{*/}
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	8,02 zł ^{*/}	8,02 zł ^{*/}	8,28 zł ^{*/}
Od pozostałych budynków lub ich części, (od 2004) w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	5,75 zł ^{*/}	5,75 zł ^{*/}	5,93 zł ^{*/}
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	3,46 zł ^{*/}	3,46 zł ^{*/}	3,58 zł ^{*/}
Od budowli - pozostałych budowli	2 % wartości	2 % wartości	2 % wartości

Rodzaj podatku	2003	2004	2005
Od gruntów związanych z działalnością gospodarczą	0,61 zł	0,61 zł	0,63 zł
Od gruntów pod jeziorami zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrownie wodne	3,35 zł	3,35 zł	3,46 zł
Od gruntów pozostałych, (od 2004) w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	0,09	0,15	0,15
Podatek leśny	Stawka ustawowa - maksymalna 24,46	Stawka ustawowa - maksymalna 23,69	Stawka ustawowa - maksymalna 26,49
Podatek rolny			
Od gruntów rolnych	83,62	86,43	94,18
Od pozostałych gruntów	167,25	172,85	188,35
Podatek od posiadania psa	Stawka ustawowa 50 zł, stawka uchwalona przez RM – 37 zł	Stawka ustawowa 50,30 zł Stawki uchwalone przez RM-50 i 37 zł	Stawka ustawowa 51,91 zł Stawki uchwalone przez RM-50 i 37 zł

*/ od 1 m², powierzchni użytkowej

**/ od 1 m² powierzchni

***/ od 1 ha powierzchni

Elementem polityki podatkowej są działania polegające na zwolnieniach, umorzeniach, zaniechaniach lub rozłożeniu zapłaty należności na raty podatnikom znajdującym się przejściowo bądź trwale w trudnej sytuacji materialnej umorzeń, zaniechań oraz zwolnień lub rozłożenia zapłaty należności na raty.

Na podstawie wprowadzonych w 2005 r. programów pomocowych dla przedsiębiorców możliwe jest zwolnienie z podatku od nieruchomości. Programy pomocowe dotyczą:

- zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na zatrudnienie,
- zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na szkolenia,
- zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą na terenie Miasta Szczecina,
- zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis dla przedsiębiorców dokonujących nowych inwestycji lub tworzących nowe miejsca pracy związane z nową inwestycją.

Niniejsze Programy stanowią uzupełnienie Strategii Rozwoju Miasta Szczecina i mają na celu:

- wspieranie przedsiębiorców dokonujących nowych inwestycji lub tworzących nowe miejsca pracy,
- przeciwdziałanie i łagodzenie skutków bezrobocia,
- zaktywizowanie rynku pracy,
- wspomoczenie przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą na terenie Miasta Szczecina.

Od chwili wejścia w życie Szczecińskiego Programu Pomocy Przedsiębiorcom tj. od 23 września 2003 r. widoczne jest szerokie zainteresowanie przedsiębiorców możliwością skorzystania ze zwolnienia z podatku od nieruchomości. Łączna kwota udzielonych zwolnień z podatku od nieruchomości do 30 kwietnia 2004 r. wyniosła 1,9 mln zł. Po dniu 1 maja 2004 r. tj. po wejściu Polski do Unii Europejskiej, Szczeciński Program Pomocy Przedsiębiorcom wymaga notyfikacji przez Komisję Europejską. Zgodnie z wnioskiem Prezydenta Miasta – za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – została wszczęta procedura notyfikacyjna. Z dniem 1 maja 2004 r. realizacja Programu została zawieszona do czasu uzyskania notyfikacji.

Szczegółowe dane na temat skutków udzielanych przez Miasto ulg i zwolnień przedstawia tabela na stronie 43.

**SKUTKI UDZIELANYCH PRZEZ MIASTO SZCZECIN ULG I ZWOLNIEŃ
W LATACH 2003-VI.2005**

w zł

Rodzaj podatku	2003	2004	I-VI 2005
Podatek od nieruchomości	15 935 463	18 065 227	15 604 047
Podatek od środków transportowych	670 117	1 617 866	193 530
Podatek rolny i leśny	198	135 174	2 842
Podatek od posiadania psa	109	187	703
Podatek od spadków i darowizn	204 101	180 156	117 358
Podatek od czynności cywilnoprawnych	5 484	5 809	5 943
Opłata skarbową	2 604	6 850	4 600
Karta podatkowa	105 071	273 812	64 774
Opłata targowa	20 792	148 148	0
Ogółem ulgi	16 943 939	20 433 229	15 993 797
Ulgi jako % dochodów podatkowych i wpływów z opłat	10,5	11,6	17,0

Ogółem skutki udzielanych przez gminę zaniechań, umorzeń, ulg i zwolnień kształtowały się w badanym okresie na poziomie ok. 2,5 – 3,5% dochodów budżetu Miasta. Największy wzrost w udzielanych ulgach wystąpił w 2004 r. w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i leśnym, podatku od środków transportowych i opłacie targowej.

1.5. STAN MAJĄTKU MIASTA

Informacja o stanie mienia komunalnego opracowywana jest co roku i przekazywana

Radzie Miasta i Regionalnej Izbie Obrachunkowej najpóźniej do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Informacja o stanie mienia Miasta Szczecin obejmuje zarówno majątek trwały, jak i obrotowy. Opracowanie powstaje na podstawie dokumentacji źródłowej przygotowywanej przez jednostki organizacyjne Miasta. Aktualna informacja zawiera dane o zasobach na dzień 30 czerwca 2005 r. oraz ilościowe i wartościowe zmiany tych zasobów.

WARTOŚĆ MAJĄTKU MIASTA SZCZECIN

Wyszczególnienie	Stan na 30.06.03 r.	Stan na 30.06.04r.	Stan na 30.06.05 r.	Przyrost /zmniejszenie wartości
Rzeczowe aktywa trwałe	9 946 907 171	10 137 644 327	10 656 274 083	518 629 756
Pozostałe aktywa trwałe	578 721 083	635 762 336	773 176 877	137 414 541
Aktywa obrotowe*	300 619 295	257 726 151	308 672 053	50 945 902
Majątek ogółem	10 826 247 549	11 031 132 814	11 738 123 013	706 990 199

* w tym należności niewymagalne stanowiące przypis roczny, np. podatku od nieruchomości

Łączna wartość mienia komunalnego według stanu na dzień 30 czerwca 2005 r. wyniosła 11 738 123 013 zł., co oznacza przyrost majątku o 706 990 199 zł, tj. o 6,4% w stosunku do analogicznego okresu 2004 roku.

Najwyższy przyrost wartości majątku nastąpił w aktywach trwałych, tj. o kwotę 656 044 297 zł (wzrost o 6,1%), z czego rzeczowe aktywa trwałe zwiększyły się o kwotę 518 629 756 zł. Związane jest to przede wszystkim z przyrostem wartości

gruntów komunalnych w stosunku do wartości na 30 czerwca 2004 r. W pozostałych aktywach trwałych zanotowano wzrost o 137 414 541 zł tj. o 21,6% na co wpływ miało zwiększenie wartości udziałów (długoterminowe aktywa finansowe)

oraz należności długoterminowych. W aktywach obrotowych nastąpił wzrost o kwotę 50 946 202 zł tj. o 19,8%. Szczegółowe zmiany poszczególnych aktywów Miasta przedstawiają poniższe tabele oraz wykres na stronie 45.

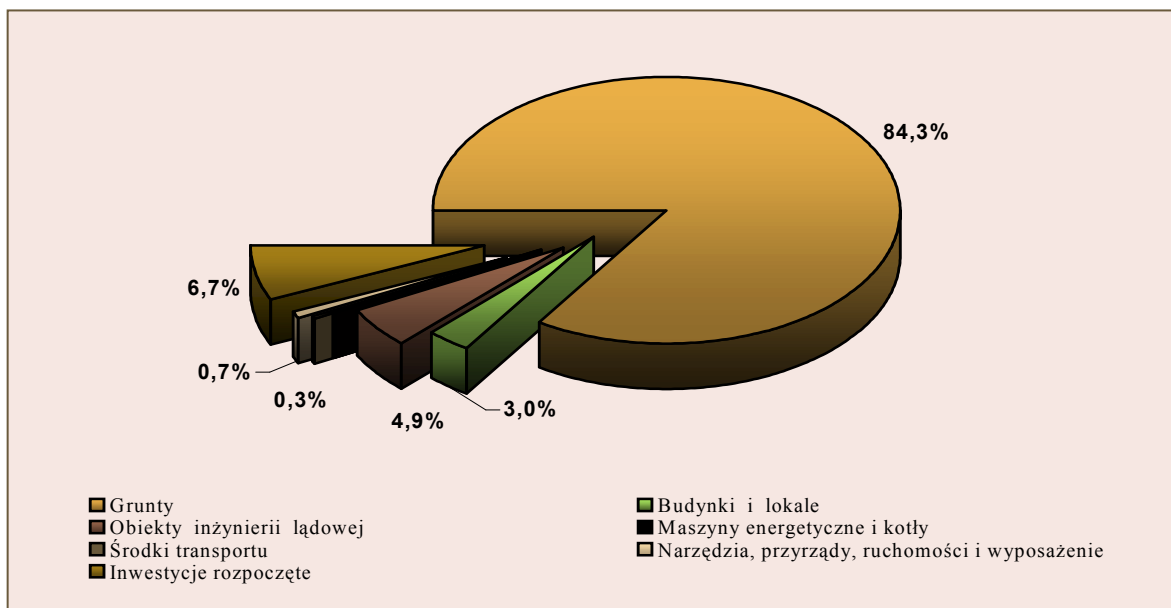
STRUKTURA MAJĄTKU MIASTA W UKŁADZIE PODMIOTOWYM WG STANU NA 30.06.2005 R.

Wyszczególnienie	Rzeczowe aktywa trwale	Pozostałe aktywa trwale	Aktywa obrotowe	Majątek ogółem
Zakłady budżetowe	648 092 439	908 541	24 237 379	673 238 359
Jednostki budżetowe	34 943 456	769 620 114	250 728 649	1 055 292 219
Urząd Miejski	32 667 108	769 358 285	249 696 489	1 051 721 882
pozostałe	2 276 348	261 829	1 032 160	3 570 337
Placówki ochrony zdrowia i opieki społecznej	40 325 684	2 152 849	5 334 885	47 813 418
Placówki oświaty i wychowania	245 259 491	469 287	26 624 109	272 352 887
Placówki kultury	6 215 908	26 086	1 747 031	7 989 025
W bezpośrednim zarządzie Miasta	9 681 437 105	0	0	9 681 437 105
Razem	10 656 274 083	773 176 877	308 672 053	11 738 123 013

WARTOŚĆ RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH MIASTA W LATACH 2003 – 2005

Wyszczególnienie	Stan na 30.06.03 r.	Stan na 30.06.04r.	Stan na 30.06.05 r.	Przyrost /zmniejszenie wartości
Grunty	8 229 505 686	8 443 264 799	8 983 784 912	540 520 113
Budynki i lokale	329 744 661	330 833 770	321 931 967	- 8 901 803
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	597 773 061	566 647 991	518 834 998	- 47 812 993
Maszyny energetyczne i kotły	3 027 952	2 620 383	2 513 802	- 106 581
Maszyny, aparaty i urządzenia ogólnego zastosowania	5 160 140	5 009 883	4 141 711	- 868 172
Specjalistyczne maszyny, aparaty i urządzenia	1 379 339	1 327 292	1 222 118	- 105 174
Urządzenia techniczne	9 986 693	9 471 178	7 618 238	- 1 852 940
Środki transportu	30 525 731	29 063 631	26 736 922	- 2 326 709
Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	67 887 759	73 660 612	78 875 581	5 214 969
Inwestycje rozpoczęte	671 375 276	675 744 788	710 613 834	34 869 046
Środki przekazane na poczet inwestycji	540 873	0	0	0
Razem	9 946 907 171	10 137 644 327	10 656 274 083	518 629 756

STRUKTURA RZECZOWEGO MAJĄTKU TRWAŁEGO MIASTA NA DZIEŃ 30.06.2005 R.

1.5.1 DOCHODY MAJĄTKOWE ORAZ ZASADY GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI

Nieruchomości z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 roku (z późniejszymi zmianami), mogą być przedmiotem obrotu, w szczególności sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, przekazywania nieodpłatnie w drodze umowy (w tym również w formie darowizny), oddania w użytkowanie wieczyste, w trwały zarząd, najem, dzierżawę, użyczenie, a także mogą być obciążane ograniczonymi prawami rzeczowymi, wnoszone jako wkłady niepieniężne (aporty) do spółek. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje prezydent.

Sprzedaż i oddawanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości komunalnych

Generalną zasadą zbywania nieruchomości jest sprzedaż w drodze przetargu. Ustawa o gospodarce nieruchomościami przewiduje jednak wyjątki, kiedy nieruchomość może być sprzedawana w drodze bezprzetargowej. Zbywanie nieruchomości następuje w drodze bezprzetargowej, jeżeli:

- 1) jest zbywana na rzecz osoby, której przysługuje pierwszeństwo w jej nabyciu, stosownie do art. 34,
- 2) zbycie następuje między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego oraz między tymi jednostkami,

- 3) zbycie następuje na rzecz osób, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (osobom fizycznym i osobom prawnym, które prowadzą działalność charytatywną, opiekuńczą, kulturalną, leczniczą, oświatową, naukową, badawczo-rozwojową, wychowawczą, sportową lub turystyczną, na cele niezwiązane z działalnością zarobkową, a także organizacjom pożytku publicznego na cel prowadzonej działalności pożytku publicznego),
- 4) zbycie następuje w drodze zamiany lub darowizny,
- 5) sprzedaż następuje na rzecz jej użytkownika wieczystego,
- 6) przedmiotem zbycia jest nieruchomość lub jej część, niezbędne do poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość lub jej część i nabyć, jeżeli nie mogą być zbyte jako odrębne nieruchomości,
- 7) ma stanowić wkład pieniężny (aport) do spółki albo wyposażenie nowotworzonej państwowej lub samorządowej osoby prawnej, lub majątek tworzonej fundacji,
- 8) jest zbywana na rzecz zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną, na której terenie jest położona,
- 9) przedmiotem zbycia jest udział w nieruchomości, a zbycie następuje na rzecz innych współwłaścicieli nieruchomości,

- 10) jest zbywana na rzecz kościołów i związków wyznaniowych mających uregulowane stosunki z państwem, na cele działalności sakralnej.
- 11) jest sprzedawana na rzecz partnera prywatnego lub spółki, o której mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, jako wkład własny podmiotu publicznego, w celu realizowania zadań publicznych w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego, z zastrzeżeniem art. 25 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno - prywatnym.

W Gminie Miasto Szczecin stosowane są dwie formy zbywania generujące dochody:

- sprzedaż - z której uzyskuje się 100% ceny,
- oddanie w użytkowanie wieczyste - wpływy z I opłaty w wysokości 15-25% ceny oraz opłaty roczne w wysokości 1-3% (w niektórych przypadkach opłata roczna może być podwyższona uchwałą Rady Miasta) ceny płatne przez okres 98 lat.

Zgodnie z zasadami ustalonymi uchwałą nr XLI/521/97 Rady Miasta Szczecina z dnia 29 grudnia 1997 roku wraz ze zmianami w sprawie określania zasad prowadzenia przez Zarząd Miasta gospodarki majątkiem Gminy Szczecin w zakresie nabywania, zbywania i obciążania zabudowanych i niezabudowanych nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata:

1. grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną są zbywane na własność;
2. grunty przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną mogą być sprzedawane lub oddawane w użytkowanie wieczyste. Decyzję podejmuje na wniosek Prezydenta dwie komisje stałe Rady Miasta: ds. Budownictwa i Mieszkalnictwa oraz Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. Prezydent wnioskuje co do zasady o formę własności;
3. grunty przeznaczone pod usługi oddawane są w użytkowanie wieczyste.

Powyższe wymaga pozytywnych opinii Komisji Stałych Rady Miasta oraz opiniowania we właściwej Radzie Osiedla.

Każdy inny planowany przypadek zadysponowania nieruchomością wymaga odrębnej zgody Rady Miasta.

Cena nieruchomości sprzedawanej i I opłata przy oddawaniu w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu podlega zapłacie nie później niż do dnia zawarcia umowy przenoszącej własność.

Przy sprzedaży lub oddaniu nieruchomości w użytkowanie wieczyste w drodze bezprzetargowej istnieje możliwość rozłożenia płatności na raty.

Ponadto ustawa przewiduje możliwość udzielenia przez radę jednostki samorządu bonifikaty od ceny, jeżeli nieruchomość jest sprzedawana np. na cele mieszkaniowe, na realizację urządzeń infrastruktury technicznej oraz innych celów publicznych, kościołom i związkom wyznaniowym, osobom fizycznym lub prawnym, które prowadzą działalność charytatywną, opiekuńczą, kulturalną, leczniczą, oświatową, naukowo, badawczo – rozwojową, wychowawczą, sportową lub turystyczną, na cele nie związane z działalnością zarobkową, a także organizacjom pożytku publicznego na cel prowadzonej działalności pożytku publicznego.

Oplaty za użytkowanie wieczyste gruntów komunalnych

Oplaty z tytułu użytkowania wieczystego ustala się wg stawki procentowej od ceny nieruchomości gruntowej. Stawka procentowa pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wynosi od 15% do 25% ceny nieruchomości gruntowej. Decyzje w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej dla różnych form wykorzystania terenów podejmuje prezydent. Wysokość stawek procentowych opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego uzależniona jest od określonego w umowie celu, na jaki nieruchomość gruntowa została oddana i wynosi:

- 1) za nieruchomości gruntowe oddane na cele obronności i bezpieczeństwa, w tym ochrony przeciwpożarowej – 0,3%,
- 2) za nieruchomości gruntowe pod budowę obiektów sakralnych wraz z budynkami towarzyszącymi plebani diecezjalnych i zakonnych, archiwów i muzeów diecezjalnych, seminariów duchownych, domów zakonnych oraz siedzib naczelnych władz kościołów i związków wyznaniowych – 0,3%,
- 3) za nieruchomości gruntowe na działalność charytatywną oraz na niezarobkową działalność: opiekuńczą, kulturalną, leczniczą, oświatową, naukową lub badawczo – rozwojową – 0,3% ceny,
- 4) za nieruchomości gruntowe oddane na cele mieszkaniowe, na realizację urządzeń infrastruktury technicznej i innych celów publicznych oraz działalność sportową – 1% ceny,
- 5) za pozostałe nieruchomości gruntowe – 3% ceny,
- 6) za nieruchomości gruntowe na działalność turystyczną – 2% ceny.

Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej może być aktualizowana, nie częściej niż raz w roku, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie z wyjątkiem kiedy wartość nieruchomości gruntowej na dzień aktualizacji opłaty rocznej byłaby niższa niż ustalona w drodze przetargu cena tej nieruchomości w dniu oddania jej w użytkowanie wieczyste, wówczas aktualizacji nie dokonuje się.

W praktyce wartość nieruchomości wzrasta głównie z dwóch następujących powodów:

- wzrostu aktualnie kształtujących się cen gruntów sprzedawanych na wolnym rynku i cen gruntów państwowych i komunalnych oddawanych w użytkowanie wieczyste i sprzedawanych na własność w trybie przetargowym,
- zmiany stopnia wyposażenia gruntów w urządzenia komunalne, energetyczne i gazowe (bez względu na ich wykonawcę i inwestora).

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

W dniu 13 października 2005r. weszła w życie ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz.U. z 2005r. Nr 175, poz. 1459), na podstawie której tracą moc niżej wymienione ustawy:

- z dnia 4 września 1997r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz.U. z 2001r. Nr 120, poz. 1299 ze zmianami);
- z dnia 26 lipca 2001r. o nabywaniu przez użytkowników wieczystych prawa własności nieruchomości (Dz.U. z 2001r. nr 113, poz. 1209 z późn. zm.)

Do spraw wszczętych na ich podstawie i nie zakończonych decyzją ostateczną, stosuje się nowe przepisy. Przekształcenie jest odpłatne, a opłata stanowi różnicę pomiędzy wartością prawa własności i prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, określoną przez rzeczoznawcę majątkowego. Ustawa przewiduje udzielenie przez organ właściwy do wydania decyzji bonifikaty w opłacie za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, jeżeli przedmiotem decyzji jest nieruchomość wykorzystywana lub przeznaczona na cele mieszkaniowe albo stanowiącą nieruchomość rolną. Z żądaniem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości mogą wystąpić:

- osoby fizyczne będące w dniu wejścia w życie ustawy użytkownikami wieczystymi nieruchomości zabudowanych na cele mieszkaniowe lub zabudowanych garażami albo przeznaczonych pod tego rodzaju zabudowę oraz nieruchomości rolnych. Przez nieruchomość rolną

rozumie się nieruchomość rolną w rozumieniu Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy na cele inne niż rolne.

- osoby fizyczne i prawne będące właścicielami lokali, których udział w nieruchomości wspólnej obejmuje prawo użytkowania wieczystego;
- spółdzielnie mieszkaniowe, będące właścicielami budynków mieszkalnych lub garaży.

Przekształcenie jest możliwe, gdy z wnioskiem wystąpią wszyscy użytkownicy wieczystości danej nieruchomości gruntowej. Wnioski o przekształcenie można składać do 31 grudnia 2012 r.

Sprzedaż na rzecz użytkowników wieczystych będącymi spółdzielniami mieszkaniowymi prawa własności nieruchomości

Zgodnie z art. 32 ust. 1 nieruchomość gruntowa oddana w użytkowanie wieczyste może być sprzedana wyłącznie użytkownikowi wieczystemu.

Art. 69 ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowi, że na poczet ceny nieruchomości gruntowej sprzedawanej jej użytkownikowi wieczystemu zalicza się kwotę równą wartości prawa użytkowania wieczystego tej nieruchomości.

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 9) ww. ustawy Rada Miasta Szczecin w uchwale Nr VIII/162/03 z dnia 29 lipca 2003 r. (ze zm.) wyraziła zgodę na udzielanie bonifikat od ceny nieruchomości gruntowych, zabudowanych, wykorzystywanych na cele mieszkaniowe sprzedawanych w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkowników wieczystych będących spółdzielniami mieszkaniowymi w takiej wysokości aby cena netto, jaka zostanie ustalona do zapłaty przed zawarciem umowy sprzedaży, wynosiła odpowiednio:

- 2% wartości rynkowej sprzedawanej nieruchomości, w przypadku jednorazowej zapłaty tej ceny,
- 5% wartości rynkowej sprzedawanej nieruchomości, w przypadku rozłożenia na raty tej ceny.

Wnioski spółdzielni mieszkaniowych o sprzedaż nieruchomości gruntowych będących w ich użytkowaniu wieczystym, zabudowanych domami mieszkalnymi realizowane są na bieżąco z uwzględnieniem bonifikaty.

Zasady oddawania nieruchomości w dzierżawę

Nieruchomości mogą być oddawane w dzierżawę na okres :

- do trzech lat - zgodnie z Uchwałą Nr 464/96 Zarządu Miasta Szczecina z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie określenia zasad wydzierżawiania

gruntów komunalnych na okres nie dłuższy niż lat 3, która określa procedury przygotowania dokumentów do przeprowadzenia przetargu i zawarcie umowy z wygrywającym przetarg oraz wymienia przypadki zawierania umowy w trybie bezprzetargowym;

- dłuższy niż trzy lata - na podstawie Uchwały Nr XLI/521/97 Rady Miasta Szczecina z dnia 29 grudnia 1997 r. w sprawie określania zasad prowadzenia przez Zarząd Miasta gospodarki majątkiem Gminy Szczecin w zakresie nabywania, zbywania i obciążania zabudowanych i niezabudowanych nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata.

Oplaty za dzierżawę gruntów komunalnych oraz terminy płatności zależą wyłącznie od uzgodnień między stronami umowy. Stawki wywoławcze do przetargu, a także stawki minimalne do negocjacji lub rokowań ustalane są przez prezydenta w formie aktów normatywnych. Wysokość czynszu za dzierżawę może ulegać corocznie podwyższeniu w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen detalicznych towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów roku poprzedzającego podwyższenie stawki w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (wg komunikatu Prezesa GUS).

Oplaty z tytułu trwałego zarządu.

Wysokość opłat i ich aktualizację regulują przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami, które stanowią, że za nieruchomość oddaną w trwały zarząd pobiera się opłaty roczne. Opłaty z tytułu

trwałego zarządu ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości. Wysokość stawek procentowych opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu jest uzależniona od celu na jaki nieruchomość została oddana i wynosi:

- 1) za nieruchomości oddane na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, w tym ochrony przeciwpożarowej – 0,1 % ceny,
- 2) za nieruchomości oddane na cele mieszkaniowe, na realizację urządzeń infrastruktury technicznej i innych celów publicznych, działalność charytatywną, opiekuńczą, leczniczą, oświatową, naukową, badawczo rozwojową, wychowawczą, sportową lub turystyczną, a także na siedziby organów władzy i administracji państwowej – 0,3 % ceny,
- 3) za pozostałe nieruchomości – 1 % ceny.

Nie pobiera się opłat rocznych za nieruchomości oddane w trwały zarząd pod drogi publiczne, parki, zieleńce, ogrody botaniczne, ogrody zoologiczne, parki narodowe, rezerwy przyrody oraz na cele oświatowe w rozumieniu ustawy o systemie oświaty.

Oplaty za użytkowanie

Oplaty za użytkowanie ustalane są umową między zainteresowanymi. W praktyce stosuje się opłaty odpowiadające opłatom za użytkowanie wieczyste gruntów z wyłączeniem pierwszej opłaty. Możliwe i stosowane jest nieodpłatne oddanie nieruchomości dla celów publicznych i społecznie użytecznych.

WYBRANE DOCHODY Z GOSPODAROWANIA MAJĄTKIEM MIASTA SZCZECIN

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	Plan na 30.06.2005	Wykonanie na 30.06.2005
Opłaty roczne za użytkowanie wieczyste i zarząd,	18 509 125	17 831 656	20 240 743	20 745 000	12 048 292
Sprzedaż mieszkań	8 197 304	6 766 409	7 261 944	8 000 000	3 479 841
Sprzedaż gruntów	5 168 809	7 677 693	8 400 751	49 044 000	8 185 829
Oddanie gruntów w wieczyste użytkowanie (I opłata)	5 014 822	5 286 730	4 342 677	6 400 000	398 529
Dzierżawa gruntów i składników majątkowych	8 917 150	8 447 016	7 912 376	8 001 600	4 350 162
Dochody majątkowe ogółem	57 129 107	59 347 701	69 002 454	101 930 270	35 421 690
Udział dochodów majątkowych w dochodach budżetu Miasta (%)	7,0	8,3	8,6	10,9	7,9

2. WYDATKI MIASTA

Szczecin ponosi wydatki na realizację zadań przypisanych samorządowi terytorialnemu, które obejmują wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.

Zadania dzielą się na:

- własne - za które gmina samodzielnie odpowiada i finansuje je ze środków własnych budżetu

- zlecone - należące do administracji rządowej i finansowane z budżetu państwa, lecz wykonywane przez gminy i powiaty, które na ten cel otrzymują dotacje: z mocy ustaw, z mocy po-

rozumienia zawartego pomiędzy gminą lub powiatem a organem administracji rządowej, który określa wysokość dotacji i sposób finansowania zadań.

WYDATKI MIASTA SZCZECIN W LATACH 2002 - 2005

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	Plan na 30.06.2005	Wykonanie na 30.06.2005
Wydatki na zadania własne	784 884 427	690 514 359	740 670 522	922 615 211	383 059 665
Wydatki na zadania zlecone	97 762 966	4 734 484	73 053 785	87 815 643	44 206 290
Wydatki na zadania realizowane na mocy porozumień między j.s.t	815 819	854 150	953 058	2 811 926	1 340 547
Wydatki ogółem	883 463 212	738 702 993	814 677 365	1 013 242 780	428 606 502

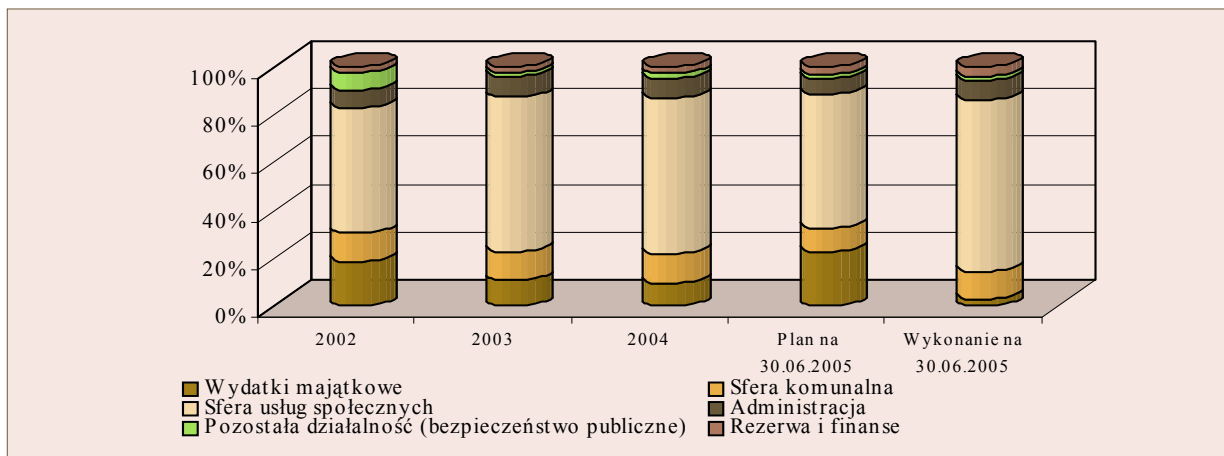
- W budżecie wyodrębnia się wydatki :
- bieżące, związane z bieżącym funkcjonowaniem Miasta oraz z realizacją zadań samorządowych wynikających z mocy ustaw i porozumień,
 - majątkowe, związane ze zwiększeniem czy odtworzeniem majątku.

W latach 1998 – 2001 udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem kształtował się na poziomie 22 – 23%. Finansowanie inwestycji na takim poziomie możliwe było między innymi dzięki środkom pochodzącym z zaciąganych na preferencyjnych warunkach pożyczek i kredytów oraz wyemitowanych obligacji. W latach 2002 – 2004 udział wydatków majątkowych zaczął maleć na rzecz wydatków bieżących. (W roku 2002

wydatki majątkowe wynosiły 18,6% całkowitych wydatków Miasta, w 2003 – 10,7%, w 2004 - 9,6%). W roku 2005 proporcje uległy zmianie – w budżecie na ten rok wydatki bieżące stanowią 77,4%, zaś wydatki majątkowe 22,6%. Tak duży udział wydatków majątkowych w strukturze wydatków możliwy stał się przede wszystkim dzięki możliwości pozyskania środków pomocowych z Unii Europejskiej. Korzystanie z dofinansowania ze środków unijnych wymaga jednak posiadania w określonych rozmiarach własnych środków finansowych. O możliwościach inwestycyjnych Miasta decyduje zatem nadwyżka dochodów budżetowych ponad bieżące wydatki. Największe zadania inwestycyjne realizowane w latach 2001 – 2005 przedstawiono na stronie 65.

CHARAKTERYSTYKA WYDATKÓW MIASTA SZCZECINA W LATACH 2002 – 2005 WEDŁUG SFER WYDATKOWANIA W%

Sfery	2002	2003	2004	Plan na 30.06.2005	Wykonanie na 30.06.2005
Wydatki majątkowe	18,6	10,7	9,6	22,6	3,1
Sfera komunalna	11,9	12,2	12,1	10,2	11,3
Sfera usług społecznych	52,2	64,6	65,6	55,9	71,7
Administracja	7,8	8,7	8,3	7,0	8,6
Pozostała działalność	7,1	1,8	1,7	1,6	1,8
Rezerwa i finanse	2,4	2,0	2,6	2,7	3,5
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

W strukturze wydatków bieżących Miasta największą część stanowią wydatki na finansowanie sfery społecznej. Dominują tutaj wydatki na realizację zadań oświatowo – wychowawczych (m. in. utrzymanie placówek oświatowych). Wydatki na powyższe zadania przekraczają znacznie wielkość środków przeznaczanych na te cele z budżetu państwa, stąd potrzeba dofinansowywania ze strony Miasta. W wydatkach budżetowych sfery społecznej drugie co do udziału miejsce zajmuje opieka społeczna i ochrona zdrowia (m.in. dodatki mieszkaniowe, zasiłki i pomoc

w naturze, utrzymanie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz innych placówek pomocy społecznej).

Na drugim miejscu pod względem wysokości wydatkowania środków plasuje się sfera komunalna. Tutaj dominują wydatki na komunikację (przede wszystkim dotacja dla komunikacji miejskiej). Pozostałe to zadania z zakresu utrzymania dróg gminnych i powiatowych, oświetlenia ulic i oczyszczania miasta.

WYDATKI MIASTA W LATACH 2002 – 2005 WEDŁUG SFER WYDATKOWANIA

w tys. zł

SFERY	2002	2003	2004	Plan na 30.06.2005	Wykonanie na 30.06.2005
Wydatki majątkowe	163 972	78 970	78 509	228 648	13 415
w zł na 1 mieszka ca	395	191	191	556	33
Sfera komunalna	105 448	89 994	98 197	103 514	48 404
w zł na 1 mieszka ca	254	217	238	252	118
Sfera usług społecznych	461 334	477 455	534 706	566 518	307 365
w zł na 1 mieszkańca	1 111	1 153	1 298	1 377	747
Administracja	68 788	64 294	67 555	70 936	36 918
w zł na 1 mieszkańca	166	155	164	172	90
Pozostała działalność	62 975	13 125	14 235	15 853	7 534
w zł na 1 mieszkańca	152	32	35	39	18
Rezerwa i finanse	20 946	14 864	21 474	27 774	14 970
w zł na 1 mieszkańca	50	36	52	68	36
WYDATKI OGÓLEM	883 463	738 703	814 677	1 013 243	428 607
Wydatki na 1 mieszkańca w zł	2 128	1 784	1 978	2 463	1 042

3. PLAN I WYKONANIE BUDŻETU MIASTA ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DEFICYTU BUDŻETOWEGO

Tabela zamieszczona poniżej ilustruje faktyczne wykonanie dochodów i wydatków w porównaniu do planów przyjmowanych przez Radę Miasta na początku każdego roku.

W roku 2002 wskaźnik realizacji dochodów spadł o 2,2% w stosunku do planu. Realizacja

dochodów w latach 2003 i 2004 kształtowała się na poziomie 0,7 oraz 1,3 pkt. procentowych powyżej planu.

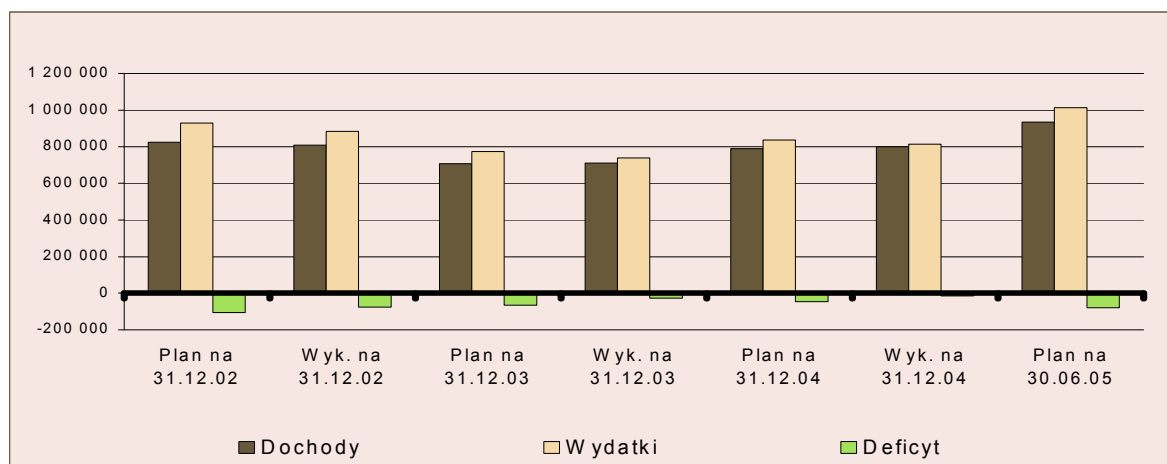
Analiza realizacji wydatków budżetowych w omawianych latach wskazuje na stabilizację wskaźnika wykonania wydatków na poziomie ok. 95,0% - 97,4%. Stanowi to dowód zdolności Miasta do przygotowywania dokładnych planów finansowych oraz prawidłowości prognoz budżetowych, pomimo prowadzenia działalności finansowej w warunkach inflacji i zmieniających się obowiązków gmin w omawianych latach.

RELACJA POMIĘDZY PLANEM A WYKONANIEM BUDŻETU W LATACH 2002 – 2005

w tys. zł

Wyszczególnienie	2002		2003		2004		2005		Wskaźnik %		
	Plan na 31.12	Wyk.	Plan na 31.12	Wyk.	Plan na 31.12	Wyk.	Plan na 30.06	2002 (3:2)	2003 (5:4)	2004 (7:6)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Dochody	825 539	807 586	707 492	712 330	790 380	801 016	934 347	97,8	100,7	101,3	
Wydatki	930 017	883 463	773 990	738 703	836 694	814 677	1 013 242	95,0	95,4	97,4	
Deficyt	104 478	75 877	66 498	26 373	46 314	13 661	78 895	72,6	39,6	29,5	

RELACJA POMIĘDZY PLANEM A WYKONANIEM BUDŻETU W LATACH 2002 – 2005

Ponieważ środki na realizację niektórych zadań są mniejsze niż niezbędne koszty ich realizacji, a co za tym idzie wydatki są wyższe niż uzyskiwane dochody, mamy do czynienia z deficytem. Istnienie deficytu spowodowało konieczność zewnętrznego zwrotnego zasilania w środki finansowe.

W latach 1997 i 1998 Miasto zaciągnęło na sfinansowanie deficytów budżetowych kredyty komercyjne. Od roku 2000 źródłami finansowania deficytu stały się, oprócz kredytów i nadwyżek z lat ubiegłych, także pożyczki i przychody z prywatyzacji majątku Miasta. W 2001 i 2003 r. Miasto wyemitowało obligacje na łączną kwotę 97.200 tys. zł.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DEFICYTU BUDŻETOWEGO W LATACH 2002 – 2005

Wyszczególnienie	Plan na 01.01. 2002	Wyk. 2002	Plan na 01.01. 2003	Wyk. 2003	Plan na 01.01. 2004	Wyk. 2004	Plan na 01.01. 2005
Dochody ogółem	790 619	807 586	688 589	712 330	726 811	801 016	930 600
Wydatki ogółem	893 480	883 463	756 893	738 703	773 483	814 677	1 009 495
Wynik finansowy	-102 861	-75 877	-68 304	-26 373	-46 672	-13 661	-78 895
Źródła finansowania deficytu budżetowego:	122 861	95 152	88 304	66 515	66 072	65 830	101 495
- pożyczki na prefinansowanie	0	0	0	0	0	0	27 537
- kredyty bankowe i pożyczki	15 137	258	2 823	23	45 302	45 053	42 375
- obligacje	0	0	37 200	37 200	0	0	0
- nadwyżka z lat ubiegłych	0	16 116	29 262	29 262	20 755	20 755	31 583
- prywatyzacja majątku	107 723	108 039	19 018	30	15	22	0
Spląty rat kredytów i pożyczek	20 000	19 275	20 000	19 387	19 400	19 229	22 600
Stan nadwyżki budżetowej na koniec okresu	0	29 262	0	20 755	0	32 940	0

**PODSTAWOWE WIELKOŚCI BUDŻETOWE W WYBRANYCH
MIASTACH POLSKI W ROKU 2004**

w tys. zł

Miasto	Dochody	Wydatki	Nadwyżka/deficyt
Gdańsk	1 295 664	1 147 937	147 727
Kraków	1 809 193	1 953 587	- 144 394
Lublin	738 369	748 273	- 9 904
Łódź	1 687 221	1 736.145	- 48 924
Poznań	1 470 006	1 484 076	- 14 070
Rzeszów	379 517	390 200	- 10 683
Szczecin	801 017	814 677	- 13.660
Wrocław	1 739 187	1 720 291	18 896

4. PODSTAWOWE CELE I ZAŁOŻENIA POLITYKI BUDŻETOWEJ

4.1. PROCEDURA OPRACOWYWANIA I UCHWALANIA BUDŻETU

Gospodarka finansowa Miasta Szczecina prowadzona jest w oparciu o corocznie opracowywany i uchwalany przez Radę Miasta budżet, który przedstawia zestawienie przewidywanych dochodów i planowanych wydatków.

Przygotowanie i opracowanie projektu odbywa się zgodnie z określonymi przepisami gminnymi. Należą do nich przede wszystkim uchwały Rady Miasta w sprawie kierunkowych założeń polityki budżetowej Miasta oraz wskazówek do konstruowania budżetu na dany rok budżetowy .

Procedura tworzenia i uchwalania oraz dokonywania zmian budżetu jest również ściśle określona uchwałą Rady Miasta. Zawiera ona szczegółowy harmonogram prac budżetowych oraz wskazuje rodzaj dokumentacji, jaka powinna tym pracom towarzyszyć. Obecnie procedura uchwalania budżetu przedstawia się następująco:

- ✓ określenie kierunkowych założeń polityki budżetowej
Miasta do 31 maja
- ✓ tworzenie ram budżetowych do 30 czerwca
- ✓ określenie wytycznych polityki budżetowej do 31 lipca
- ✓ tworzenie projektu budżetu do 15 listopada
- ✓ uchwalanie budżetu do 31 grudnia.

Oprócz uchwał przy opracowywaniu projektu zastosowanie mają inne wewnętrzne dokumenty, np. analiza zdolności kredytowej Miasta Szczecin,

wieloletni program inwestycyjny, analizy bieżące budżetu oraz dokonywane prognozy.

Projekt budżetu przedkłada się do 15 listopada Radzie Miasta i Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania. Budżet w formie uchwały, zgodnie z procedurą opracowywania i uchwalania budżetu, Rada Miasta przyjmuje do 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, nie później jednak niż do 31 marca roku budżetowego.

Uchwalony budżet publikowany jest w formie opracowania pt. „Budżet Miasta Szczecina na .. r.„, składającego się z:

- części obowiązującej - uchwały z załącznikami,
- części objaśniającej - liczbowej - struktury dochodów i wydatków, porównania z wykonaniem,
- części objaśniającej - opisowej - opisu dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów,
- części objaśniającej – szczegółowych projektów planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, instytucji kultury, funduszy celowych oraz rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych,
- materiałów uzupełniających – wykonanie budżetu Miasta za ostatnie 4 lata i budżet na dany rok.

Od 2005 roku budżet Miasta Szczecina posiada formę budżetu zadaniowego.

Oprócz wyżej wymienionego opracowania publikuje się wysokonakładową broszurę informacyjną dla mieszkańców Szczecina, która w przystępnej i atrakcyjnej formie przedstawia źródła dochodów budżetowych i kierunki ich wydatkowania. Miasto Szczecin jako pierwsze w Polsce od 1998 r. publikuje dane dotyczące finansów Miasta (w tym: aktualny budżet, jego wykonanie, informację o stanie mienia komunalnego) na stronie internetowej pod adresem: www.szczecin.pl

4.2. SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU

Zgodnie z art. 135 i 136 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych zarząd jednostki samorządu terytorialnego jest zobowiązany do przedstawiania radzie gminy oraz regionalnej izbie obrachunkowej informacji o przebiegu wykonania budżetu. Informacja ta wg ustawy winna obejmować okres półroczny i roczny.

Oprócz powyższych - Prezydent Miasta przedstawia Radzie Miasta comiesięczne szczegółowe informacje o wykonaniu budżetu za aktualny okres sprawozdawczy, w których poza załącznikami odpowiadającymi formą załącznikom do uchwały budżetowej, zamieszcza się część opisową komentującą realizację budżetu.

Poniżej zamieszczono syntetyczne ujęcie wykonania dochodów i wydatków budżetu Miasta za 2004r.

WYKONANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA SZCZECIN WEDŁUG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ

Dz.	Wyszczególnienie	DOCHODY			WYDATKI		
		Plan na 31.12.04 r.	Wykonanie I - XII	Wsk. %	Plan na 31.12.04 r.	Wykonanie I - XII	Wsk. %
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 300	2 383	183,3	70 480	68 651	97,4
020	Leśnictwo	-	-	-	1 000	1 000	100,0
150	Przetwórstwo przemysłowe	-	2 149	-	106 500	106 500	100,0
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 300 000	1 311 266	100,9	-	-	-
600	Transport i łączność	12 589 780	10 865 961	86,3	98 689 780	95 963 861	97,2
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	48 589 780	45 873 062	94,4
630	Turystyka	35 000	38 089	108,8	435 000	414 701	95,3
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	4 200	4 199	100,0
700	Gospodarka mieszkaniowa	73 541 761	70 368 442	95,7	30 873 308	29 322 971	95,0
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	19 643 323	18 176 483	92,5
710	Działalność usługowa	2 696 172	2 768 021	102,7	16 652 172	12 206 460	73,3
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	8 056 500	4 267 329	53,0
750	Administracja publiczna	4 886 148	4 308 529	88,2	69 167 600	68 198 347	98,6
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	1 165 575	1 162 301	99,7
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	550 780	519 441	94,3	550 780	519 441	94,3
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	12 207 660	11 572 228	94,8	18 919 460	18 206 709	96,2
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	4 673 600	3 971 549	85,0
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie- posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	377 732 534	396 095 985	104,9	1 678 200	1 614 861	96,2
757	Obsługa długu publicznego	-	-	-	16 154 000	13 875 129	85,9
758	Różne rozliczenia	215 516 219	215 755 501	100,1	6 139 317	5 984 358	97,5
801	Oświata i wychowanie	1 320 288	1 592 287	120,6	307 801 025	306 553 317	99,6
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	3 000 000	1 755 440	58,5
803	Szkolnictwo wyższe	41 476	35 945	86,7	41 476	35 946	86,7
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	-	-	-
851	Ochrona zdrowia	6 317 872	6 328 472	100,2	20 929 502	20 714 355	99,0
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	1 440 000	1 440 000	100,0
852	Pomoc społeczna	74 675 210	72 000 037	96,4	131 866 692	128 402 755	97,4
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	1 002 558	970 555	96,8
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 244 136	1 926 727	85,9	10 292 778	10 004 184	97,2
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	413 133	403 796	97,7
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	290 169	257 162	88,6	42 200 160	42 159 637	99,9
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	11 780	11 780	100,0
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 843 358	1 854 739	100,6	30 615 124	28 938 417	94,5
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	893 500	93 516	10,5
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	845 110	848 261	100,4	19 035 110	19 033 966	100,0
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	100 000	100 000	100,0
926	Kultura fizyczna i sport	1 745 000	2 564 884	147,0	14 475 000	12 351 799	85,3
	- w tym: wydatki majątkowe	-	-	-	2 297 442	279 014	12,1
OGÓLEM DOCHODY I WYDATKI		790 379 973	801 016 509	101,3	836 694 464	814 677 365	97,4
w tym:							
- zadania własne		710 551 334	724 659 226	102,0	759 216 266	740 670 522	97,6
- zadania zlecone z mocy ustaw		77 558 879	74 374 915	95,9	75 208 438	72 024 475	95,8
- zadania realizowane na mocy porozumień z organami administracji rządowej		1 254 575	1 029 310	82,0	1 254 575	1 029 310	82,0
- zadania realizowane na mocy porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego		1 015 185	953 058	93,9	1 015 185	953 058	93,9
Rozliczenie deficytu							
Dochody		790 379 973	801 016 509				
Wydatki		836 694 464	814 677 365				
Deficyt		-46 314 491	-13 660 856				

5. ANALIZA ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ

Od 1997 corocznie opracowywana jest w Mieście analiza zdolności kredytowej mająca na celu między innymi określenie możliwości inwestycyjnych jak również dająca obraz zdolności kredytowej Szczecina, wskazująca przewidywane maksymalne pułapy zadłużenia, prognozująca koszty uzyskania i obsługi zewnętrznych, zwrotnych środków kredytowych. Od roku 2003 analiza zdolności kredytowej przedstawiana jest w formie prognozy długu.

Warunki zaciągania pożyczek i kredytów przez jednostki samorządu terytorialnego określa ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych. Przepisy ustawy wprowadzają pojęcie maksymalnego pułapu zadłużenia określając, iż:

1. Zaciąganie kredytów i pożyczek na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach może nastąpić tylko do wysokości określonej w budżecie miasta;

2. Łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek, oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego.

3. W przypadku gdy relacja łącznej kwoty długu publicznego powiększonej o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych do produktu krajowego brutto przekroczy 55%, to kwota, o której mowa w punkcie 2, nie może przekroczyć 12% planowanych dochodów

jednostki samorządu terytorialnego, chyba że obciążenia te w całości wynikają z zobowiązań zaciągniętych przed datą ogłoszenia tej relacji.

4. Ograniczeń określonych w punkcie 2 nie stosuje się do kredytów i pożyczek zaciągniętych tych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej, a także emitowanych w tym celu papierów wartościowych.

5. Łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60 % wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.

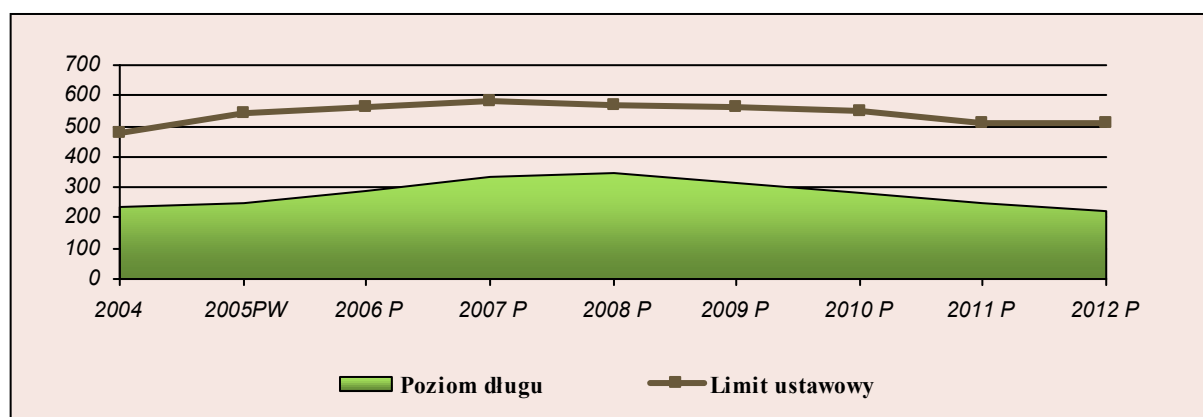
6. W trakcie roku budżetowego łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie może przekraczać 60 % planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.

7. Ograniczeń, o których mowa w punktach 5 i 6, nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciąganych w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności Unii Europejskiej.

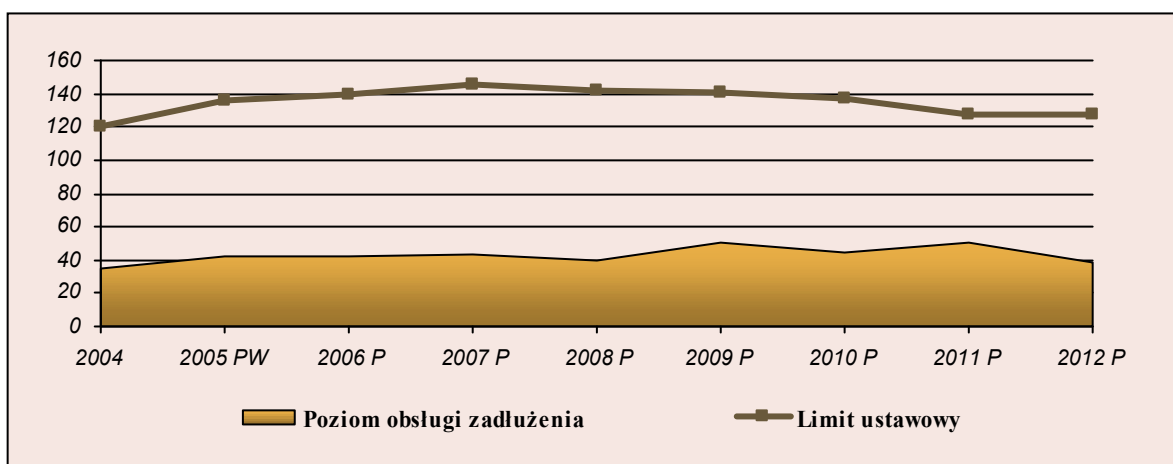
8. W przypadku, gdy określone w umowie środki z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności Unii Europejskiej nie zostaną przekazane lub po ich przekazaniu orzeczony zostanie ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać kredytów, pożyczek i udzielać poręczeń do czasu spełnienia warunków, o których mowa w punktach 2,3,5 i 6

Jak wynika z analiz - ustawowy limit zadłużenia ma jedynie charakter prawny, a nie ekonomiczny. W związku z tym każda z gmin, przy sporządzaniu długookresowych prognoz budżetowych, winna przyjmować własne wewnętrzne limity zadłużenia

POZIOM ZADŁUŻENIA MIASTA SZCZECIN W LATACH 2004 – 2012 NA TLE LIMITU USTAWOWEGO

**POZIOM OBSŁUGI ZADŁUŻENIA MIASTA SZCZECIN W LATACH 2004 – 2012
NA TLE LIMITU USTAWOWEGO**

Analiza zdolności kredytowej pozwala ustalić maksymalne wydatki majątkowe poprzez prognozę poziomu środków dla sfinansowania deficytu, poziomu kredytowania oraz obsługi zadłużenia. Wolne środki na inwestycje w ramach danego roku są relatywnie niskie, aby zrealizować niezbędne i pilne potrzeby Miasta w zakresie wydatków majątkowych. Zatem istnieje konieczność ustalenia, jakie są możliwości zwiększenia nakładów inwestycyjnych poprzez wykorzystanie zewnętrznych, zwrotnych środków finansowych. Prognozę długu Miasta Szczecina zawiera załącznik: **Tabela: Prognoza długu Miasta Szczecin na lata 2005 – 2025.**

6. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI

Obsługę bankową budżetu Miasta Szczecina i jego jednostek organizacyjnych prowadzi Bank Pekao S.A. w Szczecinie.

Od 1993 roku w gmachu Urzędu Miejskiego funkcjonuje ekspozytura bankowa obsługująca budżet Miasta i pracowników urzędu, a także zajmująca się obsługą kasową Urzędu Miejskiego poprzez stanowiska kasowe. Jest ona również wyposażona w bankomat.

Podstawowe operacje bankowe w Urzędzie Miejskim dokonywane są poprzez system elektronicznej obsługi bankowej tj. drogą elektronicznego przekazu danych.

Współpraca Miasta z bankami dotyczy wielu elementów, szczególnie intensywna jest w zakresie lokowania czasowo wolnych środków finansowych i kredytowania. Lokowanie czasowo wolnych środków finansowych oparte jest o system prognozowania finansowego i obejmuje środki na wszystkich rachunkach bankowych Miasta.

Formą współpracy z bankami jest również współpraca w zakresie ograniczania ryzyka wahań

kursowych dotyczących spłat kredytów denominowanych w EURO.

Miasto współpracuje z następującymi instytucjami finansowymi:

- Bank Pekao S.A.
- Bank Polska Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
- ING Bank Śląski S.A.
- WEST LB Bank Polska S.A.
- Bankgesellschaft Berlin Polska S.A.
- Kredyt Bank S.A.
- BRE Bank S.A.
- Bank Zachodni - Wielkopolski Bank Kredytowy S.A.
- Fortis Bank Polska S.A.
- Bank Przemysłowo-Handlowy S.A.
- Nordea Bank Polska S.A.
- Bank Millennium S.A.
- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.
- Bank Gospodarstwa Krajowego
- Europejski Bank Inwestycyjny
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Od 1997 roku Miasto współpracuje również z bankami w zakresie finansowania deficytu budżetowego kredytami i pożyczkami. Zobowiązania zaciągnięto na korzystnych warunkach w wymienionych dalej instytucjach finansowych.

Stan zobowiązań długoterminowych na dzień 31.12.2004 r. wynosił: **233.347.424 zł**
w tym:

z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w:

	<u>135.250.644 zł</u>
- Banku Pekao S.A.	30.560.000 zł,
- PKO BP S.A.	600.000 zł,
- Westdeutsche Landesbank Polska S.A.	7.434.075 zł,
	(1.871.625 EURO),
- Banku Śląskim S.A.	12.000.000 zł,

- Banku Gospodarstwa Krajowego 2.442.695zł,
- Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: 896.780 zł,
- Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. 10.800.000 zł,
- Banku Pekao S.A. 28.764.022 zł,
(7.889.568 EURO)
- Europejskim Banku Inwestycyjnym 42.649.852 zł
(10.106.600 EURO)

z tytułu emisji obligacji Gminy

- Miasto Szczecin: 97.200.000 zł
- I emisja obligacji 30.000.000 zł,
 - II emisja obligacji 15.000.000 zł,
 - III emisja obligacji 15.000.000 zł,
 - IV emisja obligacji 20.000.000 zł
 - V emisja obligacji 17.200.000 zł

7. RATING - OCENA WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ MIASTA

Głównym zadaniem ratingu jest poinformowanie obecnych i przyszłych inwestorów, krajowych jak i zagranicznych, o wiarygodności i wypłacalności

miasta. Najczęstszą przyczyną ubiegania się o rating jest planowana emisja obligacji komunalnych, euroobligacji lub też zaciągnięcie kredytu.

Agencje ratingowe badając zdolność Miasta do regulowania swoich zobowiązań biorą pod uwagę szereg czynników mających, lub mogących mieć wpływ na tę zdolność. Dokonywana jest np. analiza stanu gospodarki w mieście i regionie na tle kraju, środowiska politycznego czy administracyjnego.

W Polsce coraz więcej miast poddaje się ocenie. Od 1998 r. ratingu naszego Miasta dokonywały dwie agencje Standard & Poor's oraz Fitch Ratings, które należą do najbardziej renomowanych i największych agencji ratingowych na świecie. W wyniku przetargu przeprowadzonego w 2005 r. wyłoniono jedną agencję – Fitch Ratings, która będzie dokonywała oceny Miasta.

Agencje stosują specjalną skalę ocen składającą się z kombinacji kilku liter, jednej cyfry i dodatkowych znaków plus lub minus, podwyższających lub obniżających daną ocenę. Skala ocen stosowana we wszystkich instytucjach ratingowych jest podobna. Poniżej przedstawiono skalę ocen stosowaną przez Standard & Poor's oraz Fitch Ratings.

SKALE OCEN RATINGOWYCH

Wyszczególnienie	Standard & Poor's		Fitch Ratings	
	ocena dla krótkoterminowego zobowiązania	ocena dla długoterminowego zobowiązania	ocena dla krótkoterminowego zobowiązania	ocena dla długoterminowego zobowiązania
Przedział ocen inwestycyjnych	A-1 A-2 A-3	AAA AA A BBB	F1 F2 F3	AAA AA A BBB
Przedział ocen spekulacyjnych	B C D	BB B CCC, CC, C D	B C D	BB B CCC, CC, C DDD, DD, D

Źródło: Ratings, Fitch IBCA, October 1998, Counterparty, Ratings Guide, Standard & Poor's,

Jak przedstawiono w powyższej tabeli najwyższą oceną wystawianą w długim okresie jest ocena AAA. Oznacza ona najwyższą zdolność podmiotu do regulowania swoich zobowiązań. Różnica pomiędzy poszczególnymi ocenami jest bardzo niewielka, a możliwość postawienia dodatkowych znaków + lub - jeszcze bardziej tę skalę upływnia. W tym miejscu należy dodać, że możliwość dodania plusa lub minusa istnieje tylko dla ocen od AA do oceny CCC.

Następna w kolejności ocena – AA – tylko w niewielkim stopniu różni się od oceny najwyższej. Tutaj także podmiot zobowiązany charakteryzuje się bardzo wysoką zdolnością regulowania zobowiązań. W przypadku oceny A istnieje już pewne

ryzyko zajścia niekorzystnych zmian w otoczeniu podmiotu, które mogą utrudnić uregulowanie zobowiązania. Jednak możliwość uregulowania zobowiązań jest nadal wysoka. Ostatnia z ocen inwestycyjnych – ocena BBB – oznacza, że analizowany podmiot posiada wymagane zabezpieczenia w stosunku do zobowiązań, jednak niekorzystne elementy makrootoczenia mogą znacząco osłabić zdolność podmiotu do uregulowania swoich zobowiązań.

Przedstawione wyżej oceny mają charakter inwestycyjny, co oznacza, że dotyczą podmiotów, które mogą w miarę bezpiecznie inwestować bądź też inne podmioty: firmy ubezpieczeniowe, banki, fundusze inwestycyjne lub emerytalne. Pozostałe

oceny przyporządkowane zostały podmiotom, które są obarczone większym ryzykiem nieterminowego uregulowania zobowiązania, stąd też przyległa do nich nazwa ocen spekulacyjnych.

Najwyższa z ocen spekulacyjnych – BB – charakteryzuje podmioty posiadające zdolność do regulowania zobowiązań, którą w istotny sposób mogą zakłócić niekorzystne zmiany w otoczeniu zewnętrznym, zarówno w makrootoczeniu, jak i w otoczeniu konkurencyjnym. Zmiany te mogą (ale nie muszą) doprowadzić do pogorszenia jakości obsługi zadłużenia.

Kolejna z ocen – ocena B – różni się tylko od oceny BB tym, że niekorzystne zmiany z otoczenia zewnętrznego z dużym prawdopodobieństwem mogą wpłynąć na zdolność lub chęć spłaty zobowiązań finansowych przez dłużnika.

Oceny CCC oraz CC oznaczają sytuację, w której zobowiązania posiadające te oceny są już w obecnej chwili zagrożone ryzykiem niespłacenia. Zdolność dłużnika do spłaty zobowiązań zależy wyłącznie od wystąpienia pozytywnych czynników zewnętrznych. W przypadku podmiotów posiadających ocenę C oznacza to dodatkowo pojawienie się wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości. Wszystkie oceny CCC, CC, C oznaczają, że podmioty w ten sposób ocenione systematycznie regulowały swoje zobowiązania.

Ostatnia grupa ocen, lub też ocena, w zależności od tego, według której skali oceniamy podmiot oznacza, że w analizowanym podmiocie doszło do przerwania spłaty zobowiązań.

Oceny ratingowe wykorzystywane są przez inwestorów jako wskazówki prawdopodobieństwa uzyskania zwrotu swoich środków stosownie do warunków inwestowania. Tak więc wykorzystanie ocen kredytowych określa ich funkcję jako oceny „rangi inwestycyjnej” (międzynarodowe długoterminowe kategorie) wskazującej odpowiednio niskie prawdopodobieństwo braku obsługi zadłużenia, podczas gdy oceny spekulacyjne lub nieinwestycyjne sygnalizują prawdopodobieństwo wystąpienia zaniechania obsługi zadłużenia lub wskazują na już występujący brak obsługi zadłużenia. Oceny nie zakładają natomiast prawdopodobieństwa wystąpienia braku obsługi zadłużenia. Wiarygodność ratingu można rozpatrywać pod kątem związku między nadaną przez agencję oceną a prawdopodobieństwem niespłacenia przez dłużnika zobowiązania w terminie¹.

Aktualna ocena dla Miasta Szczecina wynosi:

wg Fitch Ratings

BBB /stabilna/ - dla długoterminowego długu zaciągniętego w walucie obcej

BBB /stabilna/ - dla długoterminowego długu zaciąganego w walucie krajowej

F3 - dla krótkoterminowego długu w walucie obcej

Ostatnia aktualizacja –grudzień 2004 r.

wg Standard & Poor's

BBB /stabilna/ - dla długoterminowego długu zaciąganego w walucie obcej

BBB /stabilna/ - dla długoterminowego długu zaciąganego w walucie krajowej

Ostatnia aktualizacja - marzec 2005 r.

Na pozytywną ocenę wpływ miały następujące czynniki:

- zadowalająca płynność Miasta,
- niski poziom zadłużenia na poziomie 32% dochodów operacyjnych w roku 2004,
- dogodne położenie geograficzne przy granicy z Niemcami i blisko Morza Bałtyckiego,
- duża wiedza i doświadczenie w zakresie zarządzania finansami,
- duża przejrzystość i jawność finansów,
- dążenie do wprowadzenia programów racjonalizacji kosztów

W ocenie wskazano również czynniki ograniczające:

- ograniczone możliwości Miasta w zakresie podnoszenia stawek podatkowych oraz w zakresie elastyczności wydatków,
- zagrożenia występujące w lokalnym sektorze morskim,
- spadek bilansu operacyjnego,

Stabilna prognoza odzwierciedla oczekiwania agencji, że Szczecin będzie kontynuował rozważne zarządzanie finansami, że wdroży programy racjonalizacji kosztów, które w przyszłości powinny przyczynić się do poprawy wyników budżetowych tak, aby rekompensowały one wzrost zadłużenia i poprawiły wskaźniki pokrycia długu

Obydwie Agencje przyznały także ocenę BBB obligacjom Miasta, wyemitowanym w roku 2003, a Standard&Poor's również obligacjom, których emisja miała miejsce w 2001 r.

Pozytywna ocena ma niewątpliwie charakter promocyjny dla Miasta i potwierdza wysokie standardy zarządzania finansami.